

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States. Issued every day except Sundays and legal Holidays. 75,000 Readers.

Največji slovenski dnevnik v Združenih državah. Velja za vse leto \$6.00. Za pol leta \$3.00. Za New York celo leto \$7.00. Za inozemstvo celo leto \$7.00.

TELEFON: OHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: OHelsea 3-1242

No. 241. — Štve. 241.

NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 14, 1936—SREDA, 14. OKTOBRA, 1936

Volume XLIV. — Letnik XLIV.

“MADRID NE SME PASTI!” — GESLO REPUBLIKANCEV

FAŠISTIČNI GENERAL MOLA SI JE SVEST ZMAGE IN NAMERAVA ŠE DANES NAPASTI MADRID

Pregnali so vladne čete iz Cebreroso in Navalperala. — Dekleta se bore ob strani svojih ljubimcev. Republikanci se pripravljajo na velik odpor pred Madridom. — Pet deklet padlo.

VALLADOLID, Španija, 13. oktobra. — Fašistična armada pritiska proti Madridu na vseli frontah, ko je pregnala republikanske čete iz Cebreroso in Valparala.

S padcem Cebreroso je upornikom odprta nova pot od Avile do Toleda. Mesto so zavzeli Marokanci in legionarji.

Skoro dve uri so se vladne čete zbirale pred mestom in so skušale zadržati fašiste z El Hoyo na vzhodu in z Bartolomeo de Pinares na zapadu. Več sto ročnih granat so vrgli na taške in oklopne avtomobile ki so prvi dospeli v mesto.

Z republikanci se je borilo 60 deklet ob strani svojih ljubimcev. Od teh jih je 5 padlo. Dekleta nosijo modre delavske hlače in so zelo hrabre.

Ko so vladni vojaki izgubili prvo vrsto strelnih jarkov, so zbežali proti Madridu in El Escorialu.

V Navalparalu so republikanske čete pustile mnogo mrtvih, kakor tudi mnogo artilerije in živeža.

Navalperal je bil dobro utrjen in pod hišami so bili zgrajeni predori za zavetje civilnega prebivalstva. Na obeh straneh mesta so bile po gričih postojanke strojnic.

General Emilo Mola namerava še danes napasti Madrid in je bolj kot kdaj prepričan, da bodo uporniki zmagali.

MADRID, Španija, 13. oktobra. — Vlada je poslala iz Madrida močne oddelke vojakov, da se spuste v boj s prodirajočimi fašisti pri Navalperal de Pinares, pri Valdemalquedi in Caba del Quejido, ki so važna mesta za obrambo glavnega mesta.

Vojaki zelo trpe vsled dežja in hudega mraza. V Madridu mora vsak možki, ženska in otrok delati utrdbe, ker se sovražnik bliža mestnim vratom. Kdor ni zmožen za težka dela, mora delati obleko in obutev za moše na fronti.

HENDAYE, Francija, 13. oktobra. — Tragična borba med asturskimi rudarji in ostankom fašistične posadke v Oviedo se nadaljuje. Po dolgem boju so bili uporniki prignani s San Salvador pokopališča in so se umaknili proti sredini mesta, kamor so jim rudarji sledili. Uporniki še vedno streljajo s strojnimi iz hiš okoli katedrale.

LONDON, Anglija, 13. oktobra. — Vladno poročilo naznanja, da je baskiška vlada v Bilbao sklenila, da izpuste vse ženske, ki jih imajo ujet. Prepeljane bodo pod zaščito Rdečega križa z angleškimi ladjami.

V zameno bodo tudi uporniki izpustili baskiške žene, ki jih drže ujet. Rdeči križ se pogaja z obema strankama, da bodo osvobojene vse žene po vseh krajih Španije.

MADRID, Španija, 13. oktobra. — Notranji minister je ukazal, da prebivalci mesta izroče vladni odeje in blazine po privatnih hišah.

Za vsakega je dovoljeno obdržati po dve odeji in eno blazino. Kdor se prostovoljno nahaja v ozemlju, ki je v rokah upornikov, so mu zaplenjene vse odeje in blazine. Vlada bo to zaplenjeno blago pozneje plačala.

TANGER, Maroko, 13. oktobra. — Nad 4000 marokanskih vojakov je bilo prepeljanih iz Ceute v španskem Maroku v Algecirás na Španskem 9. in 10. oktobra.

Ameriška Delavska Federacija ponuja mir

VOJNA V EVROPI JE NEIZOGIBNA

Poslanik Cudahy imenuje Roosevelta moža miru. — Landon bi finance zapletle v vojno.

CHICAGO, Ill., 13. oktobra. — Ameriški poslanik na Poljskem John Cudahy je v svojem govoru po radio izjavil, da se cela Evropa pripravlja na vojno in bi z ozirom na ta položaj bilo zelo naspametno spreminiti vlado v Washingtonu. Ako v prihodnjih štirih letih ne izbruhne v Evropi vojna, bo velik čudež. V Evropi je sedaj mnogo več vojaštva kot pred 22 leti. Na milijone ljudi je zaposlenih pri izdelovanju orožja in municije.

“Združene države se morejo izogniti vojni, ako hočejo za to plačati ceno,” je rekel Cudahy. “Rooseveltova politika daje prednost miru pred kratke vojno prosperiteto.”

“Landon v inozemskih vprašanjih ni izkušen. Svojih nazorov o miru in nevtralnosti ni še nikdar pojasnil. Narod bi moral od njega zahtevati, da pokaže svojo barvo.” Kot pravi Cudahy, je Landon popolnoma pod vplivom kapitala in kapital bo vedno gledal bolj na dobiček kot pa na mir.

RICHMOND, Va., 13. okt. — Republikanski kandidat za podpredsednika Frank Knox je v svojem govoru rekel, da je predsednik Roosevelt uničil demokratsko stranko. Imenoval je dva nekdanja predsedniška kandidata; Alfreda E. Smitha in Johna W. Davisa, ki sta s e odrekla Rooseveltu.

“Najboljši demokrati dežele soglašajo s senatorjem Carter Glassom, ki pravi, da je New Deal sramota,” je rekel Knox. Roosevelt se zanaša na republikance, kot so senatorji Couzens, La Follette in Norris.

Kot pravi Knox, so demokrati v Minnesoti s Farmer-Labor stranko sklenili krovjo kupčijo, da rešijo državo za Roosevelta. Z involtivjo F. D. Roosevelta bo usoda demokratske stranke zapečatena. Sedanja vlada je zavrgla ustavo in ni mogla deželi vrniti blagostanja.

SREDSTVO PROTI RADIKALIZMU

BUFFALO, N. Y., 13. okt. — Danes je tukaj govoril vnuč italijanskega borce za svobodo, general Giuseppe Garibaldi ter dejal, da je najboljšo sredstvo proti komunizmu, če imajo ljudje dovolj kruha.

— Vsak, ki je lačen, je radikalec. Dajte ljudem kruha, pa bo konec radikalizma.

NAROČITE SE NA “GLAS NARODA”, NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDAJŠNJI DRŽAVI

HUD UDAREC ZA DELAVKE

Postava države New York je protustavna. — Najvišje sodišče bo razpravljalo o 295 prizivih.

WASHINGTON, D. C., 13. oktobra. — Najvišje sodišče je zavrglo priziv države New York, da bi zopet razpravljalo o postavi, ki določa najnižje plače za žensko in otroško delo. Najvišje sodišče je sedaj že drugič s 5 glasovi proti 4 razsodilo, da je ta postava protustavna. Obenem pa se je sodišče izreklo, da je pripravljeno razpravljati o ustavnosti slične postave, ki jo je sprejela država Washington.

Najvišje sodišče bo razpravljalo o 295 prizivih.

Ko je najvišje sodišče v juniju postavilo o minimalnih plačah razglasilo za neustavno, je rekel predsednik Roosevelt, da je sodišče s tem ponižalo deželo, da ni nikogar last in v kateri nimajo državljanske pravice niti zvezna vlada, niti posamezne države.

REŠENEC S “TITANICA” UMRL

NICA, Francija, 12. okt. — Danes je umrl tukaj v starosti 73 let Samuel Goldenberg, ki se je leta 1912 rešil s “Titanica”. Goldenberg je bil rojen v New Yorku, pa je preživel zadnjih štirinajst let v Franciji.

OSTRA HITLERJEVA POSTAVA

BERLIN, Nemčija, 13. okt. — V Nemčiji so bila ustanovljena posebna sodišča, ki bodo procesirala tiste Nemce, ki bodo obtoženi spolnega občevanja z Zidinjami.

Na ta način skuša Hitler vzgojiti pristno nemško pleme.

VIŠEK LJUBOSUMNOSTI

LONDON, Anglija, 12. okt. — Danes je umrl tukaj v starosti 86 let William Baxter ter v svoji oporoki določil, naj dobivata njegovi 75 in 76 let stari sestri po šeststo dolarjev na mesec, če ne bo v njuni hiši stanoval noben možki.

Na svoji dve sestri je bil bogati Baxter tako silno ljubosumen, da nista smeli niti z vrtnarjem govoriti.

VELEMESNICA KAZNOVA NA ZARADI ODERUŠTVA

BERLIN, Nemčija, 3. okt. — V Berlinu je bila največja trgovina z mesom, ki ima nad sedemdeset podružnic, kaznovana s 1000 mark globe, ker je meso dražje prodajala kot je določila vlada.

SOVJET. UNIJA JE NEVTRALNA

Ruski kapitan povabil Italijane, da preiščejo njegovo ladjo. — S parnikom “Neva” je pripeljal živež in obleko za socialiste.

MOSKVA, Rusija, 13. okt. — Kapitan nekega sovjetskega parnika, ki ima na krovu 2500 ton živeža in obleke za Špance, je povabil zastopnike Italije, da pridejo na krov in se sami prepričajo, da parnik ne vozi orožja.

Italijanske zastopnike je povabil na svojo ladjo “Neva” kapitan Korenevski, ki je v pondeljek odplul iz Odese in je namenjen v Alicante na Španskem.

Italijanski poslanik v Londonu Dino Grandi je namreč zardil, da je “Neva” pri neki prejšnji vožnji peljala na Špansko municijo, sovjetska vlada pa to zanikuje.

Kapitan Korenevski pravi, da je Neva v Alicante razložila svoj tovor pred očmi angleških, italijanskih in argentinskih ladij in ob istem času je bila neka italijanska bojna ladja zasidrana komaj osminko milje od Neve.

“Italijani so mogli dobro videti, da zaboji, ki smo jih razložili, niso mogli vsebovati niti aeroplanov, niti municije,” je rekel kapitan.

“Ali je italijanski kapitan napačno poročal, ali pa je italijanski delegat dejstvo napačno razložil. Edino orožje na krovu Neve je bil kuhinjski nož.”

Grandi je mednarodnemu odboru za neumešavanje v špansko državljansko vojno na obdolžbo Rusije, da Italija, Nemčija in Portugalska z orožjem podpirajo španske upornike, odgovoril, da so ruske ladje španskim četam dovažale orožje.

“Neva”, ki je v nedeljo odplula iz Odese, je že četrti parnik, ki pelje živež in obleko za španske socialiste. In ruska delavska zveza naznanja, da je za podporo ženam in otrokom španske socialistične vlade nabrala 26.000.000 rubljev.

Ko je sovjetska vlada dvignila obdolžbo proti trem fašističnim vladam, je posvarila, da bo mednarodni odbor za neumešavanje razglasila za neveljavnega, ako imenovane države ne bodo takoj prenehale pošiljati španskim upornikom orožja in municije.

MACDONALD STAR 70 LET

LONDON, Anglija, 12. okt. — Bivši angleški ministrski predsednik Ramsay MacDonald je danes praznoval svoj 70. rojstni dan. Praznoval ga je v ožjem družinskem krogu.

IZVRŠEVALNI ODBOR SE HOCE POGAJATI Z LEWISOVO SKUPINO

WASHINGTON, D. C., 13. oktobra. — Izvrševalni odbor ameriške delavske federacije je naznanil, da je pripravljen imenovati odbor, ki bo z Lewisovo skupino razpravljal o mirovnih pogojih.

PAPEŽ PIJ XI JE ZBOLEL

Poklican je bil kraljev zdravnik. — Papež ima prehlad v glavi. — Navzlic temu je blagoslovil 3000 romarjev.

VATIKAN, 12. oktobra. — Nova bojazen za papežovo življenje je zavladala, ko je bilo naznanjeno, da ima papež Pij XI. hud prehlad v glavi. Papež je star že skoro 80 let.

Ko so zapazili njegovo bolezen, so takoj poklicali zdravnika kralja Viktorja Emanuela, dr. Aminta Milanija.

Dr. Milani je nazadnje obiskal papeža v soboto zvečer in je ostal pri njem nenavadno dolgo.

Navzlic svoji oslabelosti je papež sprejel več cerkvenih dostojanstvenikov in je pozneje blagoslovil 3000 delavcev katoliške akcije, ki so prišli iz Pompejev. Pri blagoslovu je govoril s hripavim glasom.

Papeža že dalje časa tare nahuha, poleg tega pa ga zelo žalosti krvava španska državljanska vojna.

Pri papežu se je pojavil prehlad v petek zjutraj, pa je ves dan dajal avdijske, v soboto pa je ostal v svojih sobah.

MONTE CARLO HOČE DOBITI PROSTO LUKO

MONTE CARLO, Monaco, 13. oktobra. — Generalni svet državnice Monaco se bavi z načrti, kako bi bilo mogoče dobiti nazaj izgubljeno prosperiteto. Edino upanje vidijo v prosti lukki za Monte Carlo.

V sloviti igralnici je čedalje manj gostov, vsled česar so zavladale v mali kneževini slabe razmere. Če bi postal Monte Carlo prosta luka, bi se življenjski stroški znatno zmanjšali, število gostov bi se pa povečalo.

“ŽIVLJENJE DOSTI PREKRATKO”

LONDON, Anglija, 13. okt. — Angleški pisatelj H. G. Wells je rekel danes na banketu, ki je bil prirejen njemu na čast, da ni prav nič zadovoljen, ker je star že sedemdeset let.

— Svojega peresa še ne bom odložil. Življenje se mi zdi dosti prekratko.

Izvrševalni svet pravi v svojem pismu na predsednika Hat, Cap and Millinery Union, Max Zaritskega, da ima resno željo, da bi bil poravnani razdor, ki je dovedel do suspendiranja desetih unij, ki so v Lewisovem industrijskem odboru.

Po zagotovilu izvrševalnega odbora bo ta odbor prišel k pogajanjem brez vsakih obveznosti in predpisov.

Lewis je časnikarskim poročevalcem rekel, da o tej ponudbi ne mara govoriti, dokler je sam uradno ne prejme.

Lewisove unije, ki so se združile v industrijski odbor, so bile 5. septembra suspendirane, ker niso hotele prenehati s svojim organiziranjem delavcev v veliki industriji. Delavska federacija trdno ostaje pri svojem načelu, da so delavci organizirani po svojih strokah.

Ta ponudba izvrševalnega odbora je bil odgovor na dve resoluciji, ki ste bili sprejeti na konvenciji Millinery Workers Union. Prva resolucija predlaga, da so suspendirane unije zopet sprejete v delavsko federacijo na prihodnji konvenciji American Federation of Labor v novembru. To resolucijo je izvrševalni odbor zavrgel. Druga resolucija je priporočala, da se skliče mirovna konferenca in ta predlog je izvrševalni odbor delavske federacije sprejel.

BOGATINKAMA SE SMILI VLOMILEC

Newyorški sodnik Farrell je včeraj ostro pokaral milijonarko Mrs. Marshall Field in njeno hčer, ker nista hoteli dvigniti obtožbe proti 37-letnemu Johnu Carrollu, ki je vlomil v njuno hišo ter jima odnesel za 30.000 dolarjev dragocenosti.

Mrs. Marshall je rekla, da ukradene stvari niso bile več vredne kot \$5000.

Na podlagi pričevanja nekega detektiva je bil pridržan Carroll pod varščino \$5000.

POLICIJA PROTI NEZAPOLNENIM V KANADI

VANCOUVER, Kanada, 13. oktobra. — Policija je danes s plinskimi bombami pregnala dvesto nezaposlenih, ki so hoteli vdreti v skladišče neke reliefne postaje. Sedem nezaposlenih je bilo aretiranih.

Glas Naroda

(A Corporation)

Owned and Published by

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

Frank Sakser, President

L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers: 316 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

GLAS NARODA (Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Table with subscription rates for various durations and locations like Canada and New York.

Subscription Yearly \$6.00

Dopis brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejane bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Advertisement on Agreement

Glas Naroda izhaja vsaki dan izvenem nedelj in praznikov

GLAS NARODA, 216 W. 18th Street, New York, N. Y. Telephone: CHelsea 3-1242

ROOSEVELT IN LONDON

V Omaha, Neb., je rekel predsednik Roosevelt v soboto zvečer: —

Leta 1932 sem obljubil, da bo nasledovala moja administracija politiko, ki bo pomagala farmerjem. Danes ve sleherni moški in ženska na ameriški farmi, ki čita borzna poročila, da sem držal svojo obljubo.

Sedaj pa primerjajte, kaj so storili republikanci in kaj je storil predsednik.

Leta 1932 je imela dežela toliko farmskega prebivalstva kot še nikdar prej v svoji zgodovini. V petindvajsetih letih, za katere so na razpolago rekordi, se pa ni farmerjem še nikdar tako slabo godilo kot se jim je godilo pod zadnjo republikansko administracijo. Farmerji so predstavljali petindvajset odstotkov vsega prebivalstva, deležni so bili pa samo sedem odstotkov narodnega dohodka.

Farmerji so imeli polne žitnice žita in polne zaloge bombaža, nikjer pa ni bilo trga, da bi spravili pridelek v denar.

Kaj je pa storila demokratska administracija? S svojo umno politiko je omogočila farmerjem zvišati dohodek za tritisoč petsto milijonov dolarjev. Ta vsota je trikrat večja kot je bila leta 1932.

Preprečila je, da niso bile farmerjem prodane farme na dražbi ter je dobila za poljske pridelke potrebna in primerna tržišča.

To je rekord, na katerega je lahko demokratska administracija ponosna.

Kako bo pa v bodoče? Governer Landon priporoča neomejeno produkcijo.

To se pravi, da se bodo pridelki kupičili v skladiščih, črna jim pa bo od dne do dne padala.

Predsednik Roosevelt pa pravi: — Povečana produkcija je umestna le v slučaju, če je za pridelke dovolj povpraševanje.

Letino je treba na zdravi podlagi zavarovati, da se odje malec ne bo treba bati pomanjkanja živil, farmerjem pa ne prenapolnjega trga.

Nakupno silo je treba povečati, da bodo ljudje lahko več plačevali, za boljša živila, farm erju se bodo pa v zameno odprla večja domača tržišča.

Primerjajte Landonov program z Rooseveltovim programom.

Pomislite, kako je bilo farmerjem pred štirimi leti in tako jim je danes.

CANKARJEV KIP UKRADEN V CLEVELANDU

Iz clevelandske "Ameriške Domovine" posnemamo:

Predsednik Jugoslovanskega kulturnega vrta, Mr. Anton Grdina nam sporoča sledeče:

Strašno razočaranje smo doživeli preteklo sredo popoldne, ko smo zvedeli, da je bila soha našega Ivana Cankarja ukradena iz mestne cvetličarne.

Rep Cankarjeve sohe je moral biti izvršen že pred več meseci, ne da bi kdo izmed uradnikov Jugoslovanskega kulturnega vrta kaj vedel o tem. Lopovi so delali po zelo premišljenem načrtu.

Pred dobrim tednom sem se mudil pri ugodnem rojaku Mr. Franku Kostenu v Euclidu, ki me je opozoril na gotove govornice, ki so se širile po naselbinah. Mr. Koston mi je povedal, da je slišal sledečo izjavo: "Kdor ve, kje se nahaja sedaj soha Ivana Cankarja, dobi tisoč dolarjev nagrade!"

Meni se je ta izjava Mr. Kostena zdela jako neprijetna in skoro neverjetna, toda zaupal sem, da se nahaja soha Cankarja v mestnem varstvu, v mestnem cvetličarskem skladišču, in niti misliti nisem mogel, da bi se izvršil v teh prostori rop sohe Ivana Cankarja.

Par dni pozneje je Mr. Koston ponovil svojo izjavo glede govornice o tisoč dolarjih in glede ukradene sohe napram tajnika Jugoslovanskega kulturnega vrta Mr. Jos. Grdini. Jože Grdina je šel takoj na delo.

Mr. Jos. Grdina je nemudoma obvestil Mr. Viktorja Suhadolnika, ki je naredil sijajen načrt za Jugoslovanski kulturni vrt. Oba sta se podala v mestno cvetličarno v Gordon parku, da doženeta, če je soha res ukradena ali ne. Cankarjeva soha je bila v obširnem zaboju, in ko sta dospela Grdina in Suhadolnik v mestno cvetličarno, sta dognala, da je bila soha res ukradena.

Iz izjav mestnih uslužbencev, zlasti pa formana v Gordon parku, se je dognalo, da je bila soha Ivana Cankarja ukradena iz mestne cvetličarne ali koncem maja ali pa v začetku junija meseca. Tatvina se je pripetila med 10. in 11. uro dopoldne.

Mestni delavci so pripovedovali policiji in predsedniku Jugoslovanskega kulturnega vrta, da sta prišla dva moža en teden prej, predno se je izvršila tatvina, vpraševati glede Cankarjeve sohe. Povedala sta, da bosta rabila Cankarjev kip za avditorij Slovenskega Narodnega Doma na St. Clair Ave.

Očividec, ki je videl dotična dva rojaka-roparja, pripoveduje, da sta prišla pred mestno cvetličarno v Gordon parku s Ford avtomobilom, ki je imel zadaj odprt prostor ali takozvani "rumble seat."

Mestni foreman cvetličnega skladišča je pripovedoval, da

sta pripeljala omenjena roparja z nekakim izkazilom, ki je bilo očitno potvorjeno. Stopila sta v cvetličarno, vzela soho Ivana Cankarja in jo položila v svoj Ford avto. Eden izmed roparjev je bil precej močan in visok, drugi pa bolj suh, pa tudi visok.

Mestna vlada v Clevelandu je odgovorna za soho Cankarja kajti prevzela jo je v svojo last in garantirala za njeno varnost do časa, dokler soha Cankarja ne bo postavljena in slovesno odkrita v Jugoslovanskem kulturnem vrtu. Za slovesno odkritje Cankarjeve sohe in sohe našega Gregorčiča je bil določen dan — ameriški narodni praznik — Zahvalni dan, 26. novembra.

Anton Grdina, preds. Jugosl. kulturnega vrta.

MOČ SUGESTIJE

"Napolnil sem steklenico z destilirano vodo," pripoveduje prof. Slosson z vseučilišča v Wyomingu, "zavil sem jo v vato in nato dobro zaprl v neko škaflo. Potem sem šel, da preizkusim, v koliko so ljudje do stopni za sugestijo.

Na neki seji sem izjavil, da bi rad zvedel, čez koliko časa bo mogoče v predavalnici, kjer smo pravkar bili, doznati vonj izlite tekočine. Prosil sem navzoče, naj dvignejo roko, ko bodo ta vonj začutili. Previdno sem nato odstranil vato in izlil vodo, nakar sem se delal, kakor da se hitro umikam iz mesta, kjer sem tekočino razlil. Potem sem vzel uro v roko in čakal na rezultat, med tem ko sem glasno dejal, da ni gotovo še nihče izmed navzočih duhal tekočine, ki sem tjo pravkar izlil, da pa sem ta duh brzkone nikomur ne bo zdel neprijeten, čeprav bo morda zelo močan."

In Slosson pripoveduje dalje, kako je po petnajstih sekundah večina izmed oseb, ki so sede le blizu njega, dvignila roko, po štiridesetih sekundah so se javile osebe iz ozadja. Po eni minuti je moral profesor poskus ustaviti in povedati ljudem, kako jih je bil "potegnil" kajti osebe v prvih vrstah so hotele dvorano zapustiti, češ, da ne morejo zdržati vonja razlite tekočine.

V družini Milovana Gojevića v vasi Kormanu pri Kragujevcu se že nekaj let vladale žalostne razmere. Mož je začel zapravljati denar in pijančevati domov pa se je vračal divji in je ženo pretepal. Te dni je znova divjal in je začel mučiti ženo. Tedaj je pa materi priskočil na pomoč 20-letni edinec Milan. Skočil je na očeta, ga z močnim udarcem pobil na tla in ga je tolkel po glavi z istim polenom, s katerim je prej oče napadel mater in njega. Naposled ga je zadavil. Vsi sosedje potrjujejo, da pokojni Milovan ni bil vreden pridne žene in poštenega edincea.

PAIN-EXPELLER advertisement with logo and text describing its benefits for various pains.

Naročite se na "Glas Naroda" največji slovenski dnevnik z združenih držav.

VABILO na

Proslavo II. Obletnice DRUŠTVA "LJUBLJANA", št. 58 S. D. Z. dne 24. OKTOBRA t. l. ob 8. uri zvečer

V UKRAJINSKI DVORANI 525 RAVEN AVENUE :: :: YOUNGSTOWN, O.

PO POZDRAVNIH GOVORIH USTANOVITELJA DRUŠTVA "LJUBLJANA" in GLAVNIH URADNIKOV SLOV. DOBRODELNE ZVEZE, NASTOPIVA V OSEMNAJSTIH SOLOSPEVIH IN DVO-SPEVIH: ANTON ŠUBELJ, baritonist in CHARLES GUARDIA, tenorist.

Na klavirju spremlja Miss PAULINE SCHUBEL. PO KONCERTU PLES IN PROSTA ZABAVA ZA PLES IGRA RHYTHM KING'S ORCHESTRA. Za veliko udeležbo se priporoča — Društveni odbor.

STOPA PO MLEČNI POTI

ESTHER RALSTON Republic Pictures Zvezdnica, nastopajoča v "Girl from Mandalay"

Filmska zvezdnica mora imeti sijajen stas. Imeti pa mora tudi duševnost in iskrost. Večina zvezdnic pije mleko, ker vzdržuje njihovo živahnost... ne da bi dodalo težo.

Vi lahko dosežete svojo živahnost in dober izgled, pa kontrolirate svoj stas s pitjem mleka kakor zvezdnice. In če hočete strokovnjaško shujšati, brez utrujenja ali izmučenja, pošljite po slavno BREZPLAČNO knjžico glede dijete shujšanja in lepote "The Milky Way." Samo napišite svoje ime in naslov na dopisnico in jo naslovite na: Bureau of Milk Publicity, Albany.

BRANIL JE MATER IN ZADAVIL OČETA

V družini Milovana Gojevića v vasi Kormanu pri Kragujevcu se že nekaj let vladale žalostne razmere. Mož je začel zapravljati denar in pijančevati domov pa se je vračal divji in je ženo pretepal. Te dni je znova divjal in je začel mučiti ženo. Tedaj je pa materi priskočil na pomoč 20-letni edinec Milan. Skočil je na očeta, ga z močnim udarcem pobil na tla in ga je tolkel po glavi z istim polenom, s katerim je prej oče napadel mater in njega. Naposled ga je zadavil. Vsi sosedje potrjujejo, da pokojni Milovan ni bil vreden pridne žene in poštenega edincea.

Advertise in "Glas" Naroda"

Preživite BOŽIČ V STARI DOMOVINI. Queen Mary and Berengaria cruise ships. Includes details about the cruise and contact information for the travel agency.

Dopisi.

Johnstown, Pa.

V nedeljo, dne 17. oktobra se vrši shod Federacije Ameriških državljanov, na katerem bodo govorili razni govorniki in zastopniki C. I. O. komiteja.

Shod se bo vršil v S. D. D. v Lorain Boro, pričetek točno ob 8. uri zvečer.

Prosimo vse člane in članice ter naše somišljenike, da se odzovejo v velikem številu.

Za odbor: Olga Beltz.

Girard, O.

Le še nekaj dni imamo, da se pripravimo na velik narodni praznik naše pesmi in pa za proslavo druge obletnice občestva društva Ljubljana, št. 58 S. D. Z. Geslo naše naj bo: Vsi na Šubljev koncert in proslavo. Za ta velik praznik je veliko zanimanje. Se iz daljnih naših naselbin se rojaki oglašajo, da pridejo na to slavnost. Ko je stopil naš pevec na ameriška tla, ga je naša slovenska javnost kakor tudi ameriška sprejela z odprtimi rokami kot poslanca, ki nam prinaša potom naše pesmi našo narodno kulturo. S temi beseri se je podal od New Yorka do solnčne Kalifornije. Pridobil si je veliko število prijateljev povsod. Med temi prijatelji je tudi naš narodno zavedni kulturni delavec, Mr. John Matekovich iz Gowande, N. Y. Danes mi piše: Pošlji mi kopijo programa. Neka tukajšnja Angležinja se jako zanima za ta koncert in želi vedeti, ako je kaj ameriških pesmi na programu. Nadalje pravi, da se vidimo na koncertu. Iskrena hvala ti, John, in vsi tvoji prijatelji v Gowandi. Zato bodo pa tudi vse naselbine zastopane daleč na okoli.

Ta dan, v soboto 24. oktobra, bomo slavili tudi 8. obletnico, ko je naš odlični operni in koncertni pevec Šubelj posestil našo naselbino. Danes po osmih letih zopet prihaja med nas s prijateljem Charlesom Guardia. Pazite na oglas v tem listu. Na veselo svidenje v soboto 24. oktobra v Ukrajinski dvorani na 525 Rayen Ave., Youngstown, O.

John Doleic.

NAPRODAJ POSESTVO V LESKOVCU pri Krškem ob Savi. Pojasnila se dobi pri A. A. BOX 574, HERMINIE, PA.

Ko se je vrnil bankir L. B. Adams s potovanja po Kanadi v svoj dom v Willoughby, O., je opazil, da mu je neki vlomilec odnesel kovčeg, zlato uro, šest oblek in klobuk.

Predno je izginil s plenom, se je v njegovi kopalnici še prav pošteno opral in okopal.

V Sacramento, Cal., sta sedela na zatožni klopi Bill Johnson in Charley Simons, obtožena gozdnega požiga.

Ker sta oba zatrjevala svojo nedolžnost, so imeli porotniki razsoditi, če sta kriva ali ne.

Porotniki so se umaknili v posvetovalnico. Minila je ura, minili sta dve, tri, štiri, pet, šest; pa jih še ni bilo nazaj.

Simons in Johnson sta se naveličala čakati. Stopila sta pred sodnika rekoč: — Kdo jih bo čakal! Midva že ne. Kriva sva.

V tistem hipu so vstopili porotniki in proglasili njuno nedolžnost. Toda bilo je že prepozno. Sodnik je že izpregovoril besede: — Sedem mesecev vsak.

Peter Zgaga

BOG LJUDI PARI, KRAJINČAN PA BUŠE...

To je ribniški pregovor in je primeren naslov tej koloni. Poročati nameravam namreč o vskdanjih božjih stvorih, ki doživljajo nevsakdanje dogodke.

Vsak ga po svoji bije in lomi. Iz Wal senburga, Colo., poročajo, da ima tam veliko farmo neki Mr. Busch, ki je velik ljubitelj kač. Posebno ljuba mu je stara klopotača, kateri je že dolgo let dajal vsaka dva tedna za kosilo malo miško.

Tudi prejšnji teden je spustil miško v njeno kletko. Kača je miško pogoltnila, in se zvila v klopčič, misleč, da bo v miru prebavljala.

Miški pa ni bilo posebno prijetno v kačem želodcu. Začela je grizti in si je kaj kmalu pregrižala skozi kačje meso in kožo pot v prostost. Kača je poginila.

Na nekem koncertu v Fargo, N. Dakota, je pela pevka Margery Maxwell Delreigovo pesem "Homing".

Ko je odpela "All things come home to rest...", ji je priletela muha v odprta usta. Pevka je dala kapelniku znamenje, zastokala: "Muho sem pogoltnila" in planila z odra.

Poslušalci so ji začeli navdušeno ploskati. Ko je izkašljala muho, se je vrnila na oder in izpela pesem do konca.

John Tableton ima v Stephenville, Texas, velik kokošnjak, v njem pa kokoši, ki bi kmalu dosegla rekord. Pet minut zatem ko je v manj kot enajstih mesecih znesla svoje 312. jajce, se je zadušila z zrnom koruze.

Leta 1886 se je poročil Peter Conklin z mladim dekletom. Pri obedu nista načelo poročnega kolača, ampak sta ga zaprla v predal stare omare.

Prejšnji teden sta praznovala zlato poroko. Nekaj dni pred praznovanjem je oblozila Mrs. Conklin kolač s svežimi limonami. Prinesla ga je na mizo in ga razrezala. Gostje so pokušili petdeset let star kolač in soglasno izjavili, da je tako okusen kot da bi bil šele včeraj pečen.

Ko se je vrnil bankir L. B. Adams s potovanja po Kanadi v svoj dom v Willoughby, O., je opazil, da mu je neki vlomilec odnesel kovčeg, zlato uro, šest oblek in klobuk.

Predno je izginil s plenom, se je v njegovi kopalnici še prav pošteno opral in okopal.

V Sacramento, Cal., sta sedela na zatožni klopi Bill Johnson in Charley Simons, obtožena gozdnega požiga.

Ker sta oba zatrjevala svojo nedolžnost, so imeli porotniki razsoditi, če sta kriva ali ne.

Porotniki so se umaknili v posvetovalnico. Minila je ura, minili sta dve, tri, štiri, pet, šest; pa jih še ni bilo nazaj.

Simons in Johnson sta se naveličala čakati. Stopila sta pred sodnika rekoč: — Kdo jih bo čakal! Midva že ne. Kriva sva.

V tistem hipu so vstopili porotniki in proglasili njuno nedolžnost. Toda bilo je že prepozno. Sodnik je že izpregovoril besede: — Sedem mesecev vsak.

DENARNE POŠILJATVE. Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu. Includes exchange rates for Yugoslavia and Italy, and information about wire transfers.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

H. ROSELIEB:

POT K ZDRAVNIKU

Se nikoli ni videl Franc, mojster velike vrtnarije, da bi bil njegov vrtič pred hišo tako lep. Še nikoli ni tako občutil lepote vrtnic, belih in rdečih in španskega bezga pri hišnih vratih in še jasmina. Nikoli mu ni vonj tako udarjal v nos, tako vsiljivo, tako rezko. Bilo je ko omamljenost. Kako je bilo življenje vendar krasno. Tedaj je prebledel. Do misli se je, da je že nekoč prav tako omamno srkal vase vonj cvetja, čeprav ne svojega, da ga je prav tako občutil z vsem telesom, nekoč... Naglo je prepodil misli na to. Mrkega obraza, slabe volje in ko utrujen človek je stopal po stopnicah svoje enodružinske hiše navzgor.

Njegova žena, ki je kar za slutila njegovo nejevoljo, se je kaj začela brezskrbno pogovarjati, s čimer se je skladata tudi snaga nje same, njenih otrok in sob. Toda mož ni vsega tega niti opazil. Tožil je, da se mu spet oglašča srce in da bo moral vendarle na težko pot k zdravniku. Pri tem pa se je skrbljivo oziral na držalo za časopise, ki ga je bil naredil njegov najstarejši. Ondi je bil navadno vsak dan časopis in pošta. Videl je pismo, ki je bilo ondi. Toda ni šel ponj ko sicer. Udje so mu kar nekam ohromeli. Šele ko je njegova hčerka postrezljivo prinesla časopis in pismo in je oboje položila na običajno mesto pred očeta, je prijel pismo v roke.

Črke, ki jih je bral, so začele mrgoleti, čim je začel brati. Močno se je moral premagovati, da bi žena kaj ne zaslutila. Težko mu je bilo. Le kako mu je mogel kdo napisati take besede: "Umiram. Spregovorite v zadevi umora gozdarja. Vem, da poznate pravega zločinca. Govorite, sicer bom jaz. Toda, če Vi to storite, bo bolje za Vas." Poslednje besede so se ko trnje zapile v njegovo mesenost. Tisto: "Toda, če Vi to storite, bo bolje."

Pri kosilu se navzlic okusne mu grahu ni in ni polegla njegova skrb. Ah, kako lepo bi živel, če, da... In tedaj mu je začela hčerka, ki jo je imel tako rad, še govoriti o šoli. Pa vprav nekaj o svetošti prisega. Tedaj se ni mogel več premagati, tedaj je izbruhnilo iz njega: "Učiteljica naj uči rajši računstvo, naj otrokom govori, kako je težko živeti, kako je treba biti zvit."

Zasmejal se je rezko in strašno. Žena, hči in vsi otroci so se zgrozili. Kaj takega niso še nikoli doživeli pri očetu. Hčerka se je najprej zavedela, in je junaško povedala v tišino: "Oče, ne bodi hud! Oče, nikar! A to, kar ti praviš, le ni res. Za življenje je pač najbolj potrebno, da se človek ne laže in ne prisega po krivem."

Kako jasno se je zablesketalo oko k tem besedam. Očetu se je zdelo, da je čistoča božja v tem pogledu. Ugriznil se je v ustnice in je še mogel odgovoriti: "Saj nisem rekel, da bi bila laž najbolj potrebna. Toda res je pa le, da človek ne more biti nikoli zadosti zvit, nikoli zadosti..." Njegova žena, ki je bila radi tega dogodka vsa preplašena in zaskrbljena, se je hipoma spomnila pisma, ki ga je bil njen mož tako nenavadno izživljal vnaprejšnjem žepu. Ko se je jen mož po kosilu ulegel, je šla tiho v spalnico, da bi videla, ali ne bi mogla pisma neopaženo potegniti iz žepa jopiča in ga prebrati.

A ko je iztegnila roko, je zaslišala, kako se je s postelje tiho in strahotno zasmejal. Žena je pristopila k možu in zašepetala: "Franc, ali je spet tista zadeva z umorom tvojega brata?" Niti vtihati si ni upala, tako je prislunila. On pa ni odgovoril in zdelo se je, da si tudi dihati ne upa in bilo je, ko da je smrt sama stala med obema zakoncem. Žena je nenadoma zakričala in mož ji je z roko zatisnil usta, tako bliskovito na glo, tako močno, tako strašno močno. Tedaj je spet umolknila. Izpustil jo je. Pristopila je k vratom, ali niso otroci česa slišali. Omahovaje je stopila spet k možu in zašepetala: "Pokaži mi pismo!" Mož se ni zganil. A ona ni odjenjala: "Ko se je bil tvoj brat usmrtil, ko si tedaj zjutraj rekel, kako da tvoje nove vrtnice tako čudovito dišijo, tistega dne... Tedaj sem vedela, veš, Franc, ko je bil tvoj brat mrtev, da ti je vse znano in da je tvoj brat ustrelil gozdarja."

Umolknila je, ko da ne more nič več in mora šele iskati no vih besed in zaljati sapo ko za tekmo. Nato je pristopila. Spet ni ničesar odgovorila. Spet je tako strahotno molčal. Ali pa je bil mogoče mrtev? Ali ga je kaka srčna kap odročila časa, tega strašnega časa, ki se pride? Nagnila se je k njemu, ga potipala in je videla, da se porogljivo smehlja. Spregovoril je s poudarkom: "Prisegel sem, da sva bila z bratom takrat v kipu, ko je bil krog enajstih ponoči gozdar ustreljen ondi na hribu med jelkami. Spodaj midva, zgoraj oni! In gozdarjev spremljevalec je povedal, da je spoznal divjega lovca, ko je zbežal. In divji lovec je dobil deset let ječe, čeprav je vse utajil. Ah, kako je sodnija zvita, le kako je zvita!"

Spet je iznenada umolknil; tudi dihal ni več. Tudi žena ne. Kaj sta poslušala? Če je kdo pri vratih? Ali sta se oba zbalala, da bi kdo ne poslušal? Spet se je žena splazila k vratom in je prislunila in spet je zaslišala le ropot iz kuhinje, zdaj, kako je tekla voda iz pipe. Vzravnila se je in njena hvoja je bila tako nalahna, ko da bi se ne dotikala tal. Mirno, skoraj počaje je dejala možu: "Franc, otrok je prav povedal, lagati se ne sme. V tej zadevi je le ena pot..." "Po kateri že deset let ne prestando hodim, celo v spanju" jo je prekinil mož. Obrnil je svoj mrki obraz k smrtnobledi ženi in je nadaljeval z votlim glasom, ko da bi zagozdo zabijal v les: "Do konca bom šel po tej poti. Le še malo potrpljenja. Čez nekaj tednov bo divji lovec od služil svojo kazen. Tedaj se ne sme nihče več dotakniti mojega brata. In mene celo ne."

Iznova je molčal. A njegovo dihanje ni molčalo. Dihal je in zdelo se je, da je dihal mirno, mirno in močno. Naglo je dejala žena: "Pa pismo." Kakor da mu ne more nihče več do živga, je mož tudi to pojasnil ženi: "Kramarica, kako me je vedno pikala! In me je že po procesu! Saj je bila ona tista, ki je naju, brata, sploh spravila na zatožno klop, pred obličje strogega gospoda sodnika. Da, ona je govorila, da je videla brata, kako da je tekel mimo krčme. Kakor senea je rekla hušk, hušk. Saj je tudi na sodnji tako povedala: hušk. Da ga je podil — tudi to je rekla — sam hudič iz pekla. Zoper nje ne besede pa so se oglasile moje besede, ki so brata ščitile in te besede so bile bolj tehtne, hu-

POBEG IZ MRTVAŠNICE

Kramarica Marija Gadava iz Kentyja pri Biali na Poljskem je kakor vsako leto na dan do mačega patrona postavila svojo stojnico na prostem. Sredi vrvenja se je nenadno zgrudila nezavestna. Zdravnik, ki so ga takoj poklicali, je ugotovil smrt zavoljo srčne kapi. Truplo so spravili v mrtvašnico, da ga drugi dan pokoljejo.

Ko je pa grobar naslednje jutro stopil v mrtvašnico, je opazil, da je truplo izginilo. Ves v grozi je stekel na policijo, ki je menila, da gre za kakšen zločin. Že nenadna smrt pokojnice je bila sumljiva in kdo bi naj imel kakšno korist od tega, da truplo ugrabi, če ne kakšna oseba, ki je pokojnico zastrupila? Ta sum so podpirali še sledovi nog, ki so šli od mrtvašnice po pokopališču in potem proti vasi. Toda čez nekaj časa sicer niso našli morilca in ugrabitelja, temveč na nekem polju truplo Gadave. Tu je nadaljnjih sledov zmanjkalo.

Policija je stala pred uganko. Truplo so secirali, toda v njem niso našli niti sledu kakšnega strupa. Šele sedaj je policija po naporni preiskavi in zanesljivih izpovedih prič pojasnila skrivnostno zadevo: Marija Gadava je bila po svoji omedlevici le navidezno mrtva. Ponoči se je v mrtvašnici zbudila in je začela klicati na pomoč, kričati in jokati. Redki ljudje, ki so bili slišali te glasove iz mrtvašnice, so naglo utekli. Zbali so se strahov, kakor so potem sami povedali. Gadava je tedaj poskusila sama priti na prosto. Vrata mrtvašnice niso bila zaklenjena in tako se je res lahko oddaljila nekoliko sto metrov od mrtvašnice. Na polju pa se je zgrudila in tam ji je sedaj zares nehalo biti srce.

do tehtne, ko puška, ki jo dvi gaš in povešaš. O, hušk! Kar splahnila je njena beseda na sodišču. A moja je ostala. In še zmeraj je tu. In še zmeraj drži moja beseda. Zdaj umira, umira ta kramarica hušk, — in se še zmeraj ne more umiriti, ta ženska, in mi piše, in hoče, še enkrat nadlegovati sodišče. A če bi jaz to storil, da bi bilo boljše. Že verjamem, ti ženska hušk, hušk!"

Po teh besedah se je tako esantsko zasmejal in je nato v krčevitem jokuj tako drgetal, da so ga zdaj zares slišali otroci. Drug za drugim so pritekli v sobo. Prav težko jih je mati pregovorila do vrat. Da je oče zbolel, da naj molijo zanj. Potem se je spet povrnila k možu. Mož je ležal ves znojen in oslabiljen. Rekla mu je: "Čista vest ne leči in ne stoka in se ne poti ko tvoja, Franc. Vsi skupaj bomo vzeli breme nase, Franc, vsi skupaj. A tako, da greš na sodišče in poveš resnico, sicer bom šla jaz tja. Prej ne bom mirna, dokler to ne izvršiš."

Franc je ležal vse popoldne in še vso noč v hudih krčih. Zdaj je bil ko otrpel v silni volji, zdaj spet je besnel ko obseden. A zjutraj se je okopal se obрил, se oblekel v praznjo obleko, poljubil ženo in dejal: "Zdaj sem zdrav." Tedaj je vedela, kam se je namenil.

"GLAS NARODA"

pošljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošljamo.

Knjigarna "Glas Naroda"

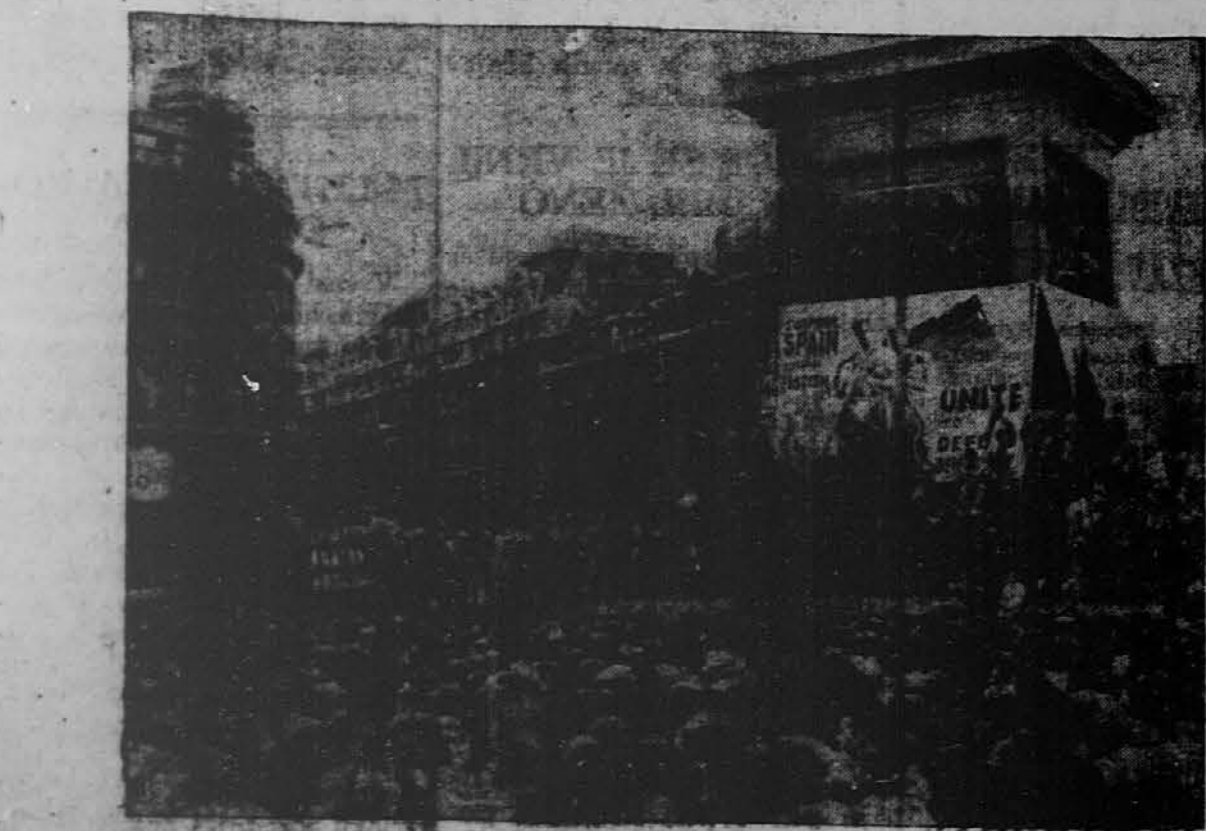
216 West 18th Street

New York, N. Y.

ROMANI

- ANDREJ TERNOVC, (autor), reliefna kartika-tura iz minulosti 30
BEATIN DNEVNIK, spisala Luiza Pesjakova. — 164 strani. Cena 60
BELE NOČI, MALI JUNAK, spisal F. M. Dostojevski. 152 strani. Cena 60
BELI MECESEN, roman, spisal Juš Kozak. 116 strani. Cena 40
BRATJE IN SESTRE V GOSPODU, Spisal Cvetko Golar. 155 strani. Cena 75
ČRTICE IZ ŽIVLJENJA NA KMETIH, spisal Andrejčkov Jože. 92 strani. Cena 35
DEKLE ELIZA, spisal Edmond de Concourt. 112 strani. Cena 40
DON KIHOT, spisal Miguel Cervantes. 153 str. Cena 75
DVE SLIKI, spisal Ksaver Meško. 103 strani. Cena 60
FILOZOFKA ZGODBA, spisal Alojzij Jirasek. 182 strani. Cena 60
GLAD, Spisal Knut Hansun. 240 strani. Cena 90
GOSPODARICA SVETA, (Karl Figdon) 50
GOZDOVNIK, spisal Karl May. Dva zvezka. 208 in 136 strani. Cena 75
GOMPAČI IN KOMURSAKI, Spisal Julij Zeyer. 154 strani. Cena 45
GREŠNIK LENART, spisal Ivan Cankar. 114 str. Cena 70
GUSAR V OBLAKIH, spisal Donald Keyhoe. — 129 strani. Cena 30
HADŽI MURAT, spisal L. N. Tolsto. Roman. 79 strani. Cena 40
HELENA, roman, spisala Marija Kmetova, 134 strani. Cena 40
HUDO BREZNO in druge povesti, spisal Franc Erjavec. 79 strani. Cena 35
IGRALEC, spisal F. M. Dostojevski. 265 strani. Cena 75
IZBESANI SPISI dr. Janeza Mencingerja, trša vez, 100 strani. Cena 150
IZLET GOSPODA BROUČKA V XV. STOLETJE, spisal Čech Svatopluk. 246 strani. Cena 1.20
JAGNJE, 110 strani. Cena broš. 40 Vez.... 45
JERNAČ ZMAGOVAČ, spisal H. Sienkiewicz, 123 strani. Cena 50
JUAN MISERIA, spisal H. L. Coloma, 168 str. Cena 60
JURČICE IZBESANI SPISI 6. zv. Doktor Zober — Tugomer Cena 1.—
JUTRI, spisal Andrej Strug, 35 strani. Cena trdo vezane 75
KAJ SI JE IZMISLIL DOKTOR OŠS, spisal Jules Verne. 65 strani. Cena 45
KAZAKI, spisal L. N. Tolstoj, 308 strani. Cena 75
KAKO SEM SE JAZ LAGAL, spisal Jakob Alešev. Tri knjige po 150, 180 in 114 strani. Cena 60 vsak zvezek. Vsi trije.....150
KMEČKI PUNT, spisal Aug. Šenca75
LA BOHEME, Spisal: H. Murger. 402 str. Cena...90
LISTKI, (Ks. Meško), 144 strani 70
LOV NA ŽENO, spisal J. O. Curwood. 194 strani. Cena 80
NAROČILOM je priložiti denar, bodisi v gotovini, Money Order ali poštne znamke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, reko-mandirajte pismo.
KNJIGE POŠILJAMO POŠTNE PROSTO
Naslovite na: —
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

ANGLEŠKI DELAVCI ZA POMOČ ŠPANJI

Prizor s Trafalgar trga v Londonu, kjer se je zbralo več tisoč angleških delavcev k veliki manifestaciji za špansko republiko.

Pot=navzgor=

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

Ni se ji hotelo posrečiti, da bi zadovoljila svoje predstojnike. S svojim razredom ni dosegla predpisanega uspeha. Sprejeti je morala manskak opomin in grajo, ker ni bila dovolj stroga in je bilo v njenem razredu vedno preveč suma.

Njeni učenci pa so jo zelo radi imeli, toda niso se je bali in je spoštovali. Male deklice, ki šole niso še vzele dovolj resno, so z "gospodično" zbijale vsakovrstne šale ter v njene knjige risale vsakovrstne čarke. Svetlih oči in zarečnih obrazov so deklice poslušale pravljice, katere jim je pripovedovala "gospodična" in katere si je sama izmislila.

Marsikatera dragocena ura, ki je bila namenjena šolski mladosti, je bila izgubljena na ta način. In tako je bil njen pouk nezadosten, ker učence tudi doma niso nadomestile, kar so v šoli zamudile. Kajti vedele so, da gospodična ne kaznuje, ako so bile naloge slabo ali pa sploh ne izdelane.

To je otrokom sicer ugajalo, toda ne strogim Gitičinim predstojnikom. Najprej so prišli opomini in očitki, pozneje pa resni opomini in ukori.

Gita je bila vsled tega zelo potrta in je gospodični Škrabovi bridko potožila svoje gorje. Stare gospodične je bilo samo usmiljenje in se je v svoji dobroti hudo jezila na šolske oblasti in na šolarice, ne pa na Gito.

"Te porednice enkrat pošteno pretepi, če te ubogajo," je rekla jezno.

In Gita se je trdno zavezala, da bo postala strožja. Toda ostalo je vedno samo pri volji. Kadar je kdaj kako malo nenčno zalotila pri grešnem dejanju in jo poklicala pred se, je bilo treba deklici samo skesan jokati in sodbe je bilo konec. Gita pač ni znala drugega, kot brisati solze in če se kaka deklica ni mogla naglo pomiriti, tedaj je iz svoje miznice vzela čokolado ali jabolko in je bila neizmerno vesela, ako so obrabi malih učenk zopet ljube in polni zaupanja gledali v njo. Nato je povedala še bolj zanimivo pravljico v veliko veselje in zabavo vseh.

Ne, — Gita Stanger res ni bila dobra učiteljica in tudi v svojem poklicu ni našla zadovoljstva. Mnogo rajše je sedela doma v svoji majhni sobici in si je izmisljevala krasne povesti, ki jih je napisala v svoje stare šolske zvezke. O tem delu, ki ji je delalo toliko veselja in zabave, ni nikdo ničesar vedel, niti gospodična Škraba, ki je vedno mislila, da se ukvarja s šolskimi zvezki, kadar je bila v svoji sobi zaposlena.

Gita se je kar bala komu govoriti o svojem najljubšem delu. Nikdar pa ni mislila, da bi koga zanimalo, kar je napisala. Vedno večje, vedno bolj duhovito in vedno bolj zapleteno je postajalo to njeno delo. Toda, kadar je bilo kako delo končano, kadar je usodo svojega junaka ali junakinje popisala do konca, tedaj je rokopiš izginil v malem kovčegu, ki ga je imela spravljene v omari. Skoro nobenega rokopiša ni vzela več v roke, kajti vedno nove misli so jo navdajale in jih je postavljala v življenje —

Gita se obrne od okna in stopi k stari gospodični.

"Saj grem, gospodična Škraba."

"Kako pa izgledaš, Gita? Tako vroča lica! Ali imaš vročico? Pri tem mrazu vedno letaš z odprto suknjo!"

Gita objame ozka pleča svoje krasne matere.

"Kaj vendar vedno tako skrbiš za mene! Ali mora vsakdo imeti vročico, ako pride malo barve v lica? Hm — kako lepo diši po praženem krompirju; hitro, da se ne lošladil!"

Grete v majhno sobo gospodične Škrabove, kjer so vedno fedle njene stanovalke. Obe drugi dami ste že sedeli pri čedno pogrnjeni mizi, na kateri je že stala posoda s kadečim se čajem, obložene ženlje in skleda praženega krompirja.

Na vsaki strani mize je bil za eon osebo krožnik, namizno orodje in servijeta.

Gita prijazno pozdravi obe dami. Gospodična Stegnar je bila kasirka v neki trgovini. Imela je približno štirideset let, je bila precej obilna in je imela svež, odločen obraz. Obličje je bila v tesno, črno obleko. Na malo krivem nosu je jahal ščipalnik in nad polnimi ustnicami so se ji šopirile brčice bolj, kot ji je bilo ljubo. Govorila je nenavadno naglo in živahno in se je rada s mejala, pri čemur je kazala krasne, navidezno pristne zobe.

Druga dama je bila popolno nasprotnost gospodične Stegnarjeve. Pisala se je Albertina Vintar in je bila ravnateljica v neki pralnici. Bleda, plavolasa, nekoliko rdeče obkrožene oči, nesorazmerno naprej moleči zobje — to je bila njena značilnost. Bila je za glavo višja kot gospodična Stegnarjeva, zato pa mnogo bolj suha. V nasprotju z gospodično Stegnarjevo je govorila zelo malo in samo s polglasom in njene kretnje so bile počasne in malomarne.

Gita sede nasproti gospodični Stegnarjevi.

"Danes pa ste zadnja, gospodična Stanger," ji pravi. Gita nekoliko zardi.

"Da, — imeli smo še konferenco."

"Hm — tako dolgo? Seveda je to pri vas zelo redko. Me, gospodična Vintar in jaz, ne prideve nikdar pred osmo uro iz kovačnice."

Gita prijazno priklama.

"Da — v tem oziru imam boljše kot vi."

"V tem in marsikaterem drugem oziru tudi. Sedaj pred Božičem smo me zvečer popolnoma uničene."

Gospodična Škraba se vzravna pripravljena na boj.

"Ali mislite, da je gospodični Giti vse poslano s cvetlicami? Pogosto čuje zelo dolgo in popravlja ali pa piše, ko vi že spite."

Gospodična Stegnar se glasno zasmije.

"Samo tako ne grizite, gospodična Škraba. Saj vendar nisem gospodični Giti ničesar storila. S cvetlicami poslano? Moj ljubi Bog, rada bi videla poklic za nas, uboga dekleta, kjer bi mogla imeti tako prijetno duhtečo podlago."

Gospodična Škraba je kmalu zopet potolažena in gospodična Vintar pritrdi z vzdihom. Gita kot v sanjah pogleda v svojo skodelico in se nasmeje. Vse štiri samice skončajo večerjo kot vsak večer. Nato greste gospodična Stegnar in gospodična Vintar v svoje sobe, Gita pa pomaga gospodični Škrabovi pospraviti mizo.

(Dalje prihodnjik.)

PREBIVALSTVO BEŽI PRED GROZOTAMI DRŽAVLJANSKE VOJNE

Begunci iz mesta Iruna se izkrcavajo na obali Hendaye v Franciji. S seboj so vzeli le najpotrebnejše ter so se v čolnih prepeljali preko reke na francosko stran.

Iz Jugoslavije.

IZGREDI PRI ŠESTI POKROKI BOGATEGA STARCA

V vasi Detlaci v drventskem srezu se je 68-letni bogati kmet Joca Ravnice poročil s 29-letno vaško lepoticco Jeleno Baričevco. Stari in bogati Ravnice je preživel že pet svojih žena in zadnja mu je umrla šele pred nekaj meseci, ko je bil menda že zaljubljen v 20-letno lepoticco Jeleno. Ta je že imela svojega fanta Antona Dikliča, sorodnika pa so jo pregovorili, da je postala žena bogatega starca ter da je zapustila svojega mladega, a revnega izvoljenca. Stari ženin Ravnice je priredil bogato gostijo in po poroki so se na njegovem domu gostili skoraj vsi vaščani. Ko pa je Jelena med svadbenim veseljem prišla na dvorčiče jo je tam Anton Diklič enostavno ugrabil in odvedel na svoj dom. Ko je stari Ravnice dognal, kaj se je zgodilo, je oborožil nekaj svojih prijateljev, da so vdrli v Dikličevo hišo in Jeleno pripeljali nazaj. Gostija se je nadaljevala, mlado ženo pa so ves čas skrbno stražili.

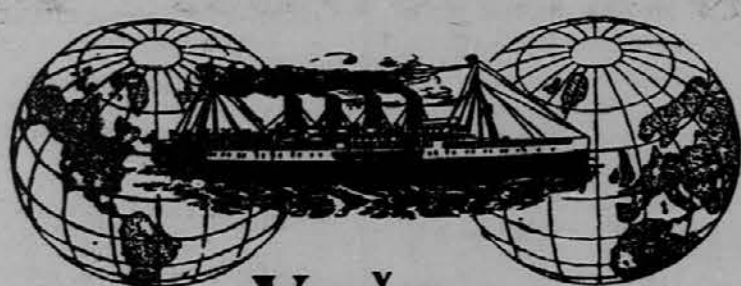
bora sta zaradi svinje drug drugemu napovedala pravo vojno. Cigan Marko Bogdanovič je s svojo ženo in otroki svinjo izkopal, ljudem iz tabora Kolumparičev, ki so tudi hoteli prilastiti svinjo, pa je zatrjeval, da mu je kmet mrhovino prepustil. Iz hudega prepira med cigani se je razvil krvav pretep, ki je imel ta izid, da je na bojišču ostal mrtev cigan Gašpar Kolumparič smrtno ranjen pa Bogdanovičev 23-letni sin Gjurco. Člani Bogdanovičevega tabora so zmagali, odnesli mrhovino ter pred svojim šotorom priredili veselo gostijo s pitjem in petjem, čeprav je poglavarjev sin Gjurco ležal v šotoru v zadnjih izdihljajih. Kmetje iz Bistrice so od daleč motrili krvavo bitko in gostijo zmagovalcev.

STRAŠEN RAZBOJNIŠKI ZLOČIN

V Ridici, ki je oddaljena nekaj kilometrov od Sombora, so še neznani razbojniki vdrli v hišo bogatega trgovca in uglednega posestnika Antona Steina ter s sekirami razsekali njegovo ženo Ano in mlado snaho Marijo. Stari Anton Stein in njegov sin sta se prejšnji večer podala na svojo pristavo in razbojniki so morali biti o tem poučeni. Vedeli so, da sta v hiši samo stara in mlada gospodinja in k večjemu še kaka deklica, ker se vsi ostali z gospodarjem vred mudijo na pristavi.

KRVAVA CIGANSKA BORBA

V vasi Bistrici nedaleč od Čakovca je nekemu kmetu poginila svinja, ki je bila težka preko 100 kg. Kmet je svinjo zakopal na svoji njivi, kar pa so opazili cigani, ki so taborili v okolici. Dva ciganska ta-

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvareh. Vred naše dolgoletne skušnje vam zamoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zaupno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodisi prošnje za povratna dovoljenja, potni liste, vize in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjše stroške.

Nedržavljeni naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje. RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej tako za brezplačna navodila in zagotavljam vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau)
216 West 18th Street
New York, N. Y.

NAJ VAM BO
QUEEN MARY
Najhitrejši Parnik na Svetu

Vaš božični parnik za obisk Jugoslavije. Lepota, lokust in udobnost vam bo zavedno v spominu.

IZLETI SE VISE IZ NEW YORKA preko Cherbourga.

2. DECEMBRA vodja M. S. Ekerovich
16. DECEMBRA vodja H. Weber

Preko Atlantika v 4 dneh.
POZNEJŠI BOŽIČNI IZLET
BERENGARIA — 9. decembra
Vodja Alfred Markus

Za podrobnosti se obrnite na svojega lokalnega agenta ali na
CUNARD WHITE STAR
25 BROADWAY NEW YORK

Po strašnem utoru starke in mlade snah so razbojniki premetali vso hišo ter odnesli precej gotovine in raznih dragocenosti. Baš tedaj, ko so sedje odkrili strašen zločin, sta se s pristave pripeljala domov stari gospodar in njegov sin.

GLUHONEMI BODO IZDAJALI SVOJ LIST

Gluhonemi v Zagrebu imajo svoje društvo "Dobrotvor" ki šteje okrog 150 članov. Po poklicih je v društvu največ tipografov. Zanimivo je, da med gluhonemimi brezposel, sploh ni, ker je znano, da so gluhonemi zelo dobri delavci. Na zadnjem sestanku so zagrebški gluhonemi sklenili izdajati svoj list.

NEVARNI RAZBOJNIŠKI PRED SODIŠČEM

Banjaluško okrožno sodišče bo razpravljalo več dni o zločinih tolovaške družbe, ki so jo tvorili Vid Soldatič in šest njegovih tovarišev in ki se je udeleževala že od začetka leta 1929. Obtoženci imajo na vesti dolgo vrsto vlovov in tatvin, izvršenih s pomočjo grdega izsiljevanja. Na vesti pa imajo tudi umor. Ko so nekoč delili velik plen, so se sprli in ubili svojega tovariša Nadalina. Odsekali so mu glavo ter ga vrgli v reko Ukrino. Ko so truplo našli, so bili kmalu razkrinkani vsi zločinci. Med razpravo bo zaslišanih mnogo žrtev zločinske tolpe iz raznih krajev vrbaske banovine.

IZ JEČE SE JE VRNIL IN UBIL ŽENO

V zapore okrožnega sodišča v Petrinji so prignali v sredo Djuro Mencičana iz vasi Rujeveca. Mož se je vrnil pred 6 dnevi iz kaznilnice, kjer je bil zaprt zaradi umora. Komaj je pa prišel domov je z nožem zabodel svojo ženo. Baje gre za ljubosumnost. Ko so Mencičana prijeli, se je zagovarjal, da je ženo z nožem samo malo "prasnjal", da pa ni imel namena ubiti je.

V letošnjem Koledarju je par lepih kratkih povesti, ki bodo zanimale ljubitelje leposlovja.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, rezervacijo kabin in pojasnila za potovanja.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau)
216 W. 18th St., New York

Na parnikih, ki so debelo tiskani, se vrše v domovino izleti pod vodstvom izkušenega spremljevalca.

- 15. oktobra: Saturnia v Trst
- 16. oktobra: Europa v Bremen
- 20. oktobra: Roma v Genoa
- 21. oktobra: Queen Mary v Cherbourg Washington v Havre
- 24. oktobra: Rex v Genoa Lafayette v Havre Bremen v Bremen
- 28. oktobra: Aquitania v Cherbourg
- 29. oktobra: Ile de France v Havre
- 31. oktobra: Vulcania v Trst

- 4. novembra: Queen Mary v Cherbourg
- 6. novembra: Europa v Bremen
- 7. novembra: Champlain v Havre Conte di Savoia v Genoa
- 11. novembra: Aquitania v Cherbourg Normandie v Havre
- 14. novembra: Rex v Genoa
- 18. novembra: Queen Mary v Cherbourg
- 20. novembra: Bremen v Bremen
- 21. novembra: Lafayette v Havre Saturnia v Trst
- 25. novembra: Normandie v Havre Berengaria v Cherbourg
- 28. novembra: Conte di Savoia v Genoa

- 2. decembra: Queen Mary v Cherbourg
- 3. decembra: Champlain v Havre
- 4. decembra: Europa v Bremen
- 5. decembra: Vulcania v Trst
- 9. decembra: Normandie v Havre Berengaria v Cherbourg
- 12. decembra: Rex v Genoa
- 15. decembra: Bremen v Bremen
- 16. decembra: Queen Mary v Cherbourg
- 26. decembra: Normandie v Havre

74-LETNA ŽENA RODILA SINA

V vasi Martincu, ivanjska občina, blizu Bjelovara je rodila 74-letna kmetica Ana Šipoš zdravo možko dete. Ta dogodek je velika senzacija za ves okoliš. Zdravstveno stanje matere in otroka je odlično. Porod je zbudil senzacijo tudi v zdravniških krogih in so že mnogi zdravniki obiskali 74-letno porodnico. Zdravniki pravijo, da se taki primeri le redkokdaj dogajajo, ljudstvo pa seveda govori o čudežu. Oče, ki je star že blizu 80 let, je zadovoljen in ponosen. Posebno zanimivo pa je to, da niso niti najbližji sorodniki opazili, da je stara kmetica v blagoslovljenem stanju. Šele, ko so jo popadli krči, so poklicali vaško babico.

ZEMLJEVIDI

STENSKI ZEMLJEVIDI

Na močnem papirju s platnenimi preglbi

POKRAJNI ROČNI ZEMLJEVIDI:

Jugoslavija 30
Dravska Banovina 30

CANADA 40

ZDRUŽENIH DRŽAV

VELIKI 40
MALI 15

NOVA EVROPA 60

ZEMLJEVIDI POSAMEZNIH DRŽAV:

Alabama, Arkansas, Arizona, Colorado, Kansas, Kentucky, Tennessee, Oklahoma, Indiana, Montana, Missisipi, Washington, Wyoming 25

Illinois, Pennsylvania, Minnesota, Michigan, Wisconsin, West Virginia, Ohio, New York, Virginia 40

Naročilom je priložiti denar, bodisi v gotovini, Money Order ali poštne znamenje po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, rekomandirajte pismo.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"
216 W. 18 Street
New York, N. Y.